

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 050-4122172

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 684 תשרי תשפ"א שנה יד'

לע"נ חיים אמיל בן סולטנה ז"ל וסולטנה בת הוה ע"ה ע"י ידידנו ר' דן טמסטט וב"ב

פרשת האזינו - שבת תשובה

נכון, אין לשינוי קטן את ה"קסם" שיש לשינוי גדול ולמהפכים ודרמות בחיים, אך למען האמת קסם של מהפכים הוא קסם שווא. הקסם האמיתי הוא להציב מטרות קטנות ולהתמיד בהן, עד שיהפכו להרגל ולטבע, ואז לעבור למטרה ולמשימה הבאה, וכך לעלות ולהתעלות אט אט, לא בבת אחת ולא בבום, עד שלבסוף לאורך תקופה והצטברות של שנים נוצרת מציאות של שינוי גדול חזק ואמיתי בר קיימא בנפש האדם וטבעיו והרגליו, בבחינת "פנים חדשות באו לכאן".

דוקא קטן דוקא איתן

ג. ולפי זה, כשהקב"ה אומר/מבקש/מתחנן "פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", אין כוונתו שאפילו אם תפתחו לי רק פתח קטן וחרך צר של תשובה אני ארחיב אותו ואעשנו לפתח גדול. כי משמעות ההסבר הזה, שפתח קטן הוא משהו דל ורזה שאינו חתיכה הראויה להתכבד ולמרות זאת הקב"ה מקבל אותו. ולדברינו ההיפך הוא הנכון, הקב"ה מורה לנו מהי דרכה של תשובה, ואומר שבעצם לא נדרש מאיתנו לפתוח פתח כפתחו של אולם בדמות קבלות גדולות וקפיצה למרחקים, כי זה ישנו רק בכוחו ית' לעשות ואנו מופקעים מכך ולא שייכים בזה כלל להגיע למדרגה כזו בבת אחת.

אדרבה, מה שמוטל עלינו הוא לפתוח "פתח קטן". וזהו תנאי, "פתחו לי פתח כחודו של מחט", לפתוח פתח קטן בדוקא, פתח קטן ואמיתי, לא דמיוני, לא שקרי, לא פתח של רמאות והונאה עצמית, אלא פתח קטן וזעיר אך חזק ויציב ואיתן בדיוק כחודו של מחט שהוא אמנם קטן אך בר קיימא, כי רק ממנו תצמח תשובה אמיתית שתהיה בבחינת "שפת אמת תיכון לעד".

באיזו תשובה היצר הרע מעוניין?

ד. ולאור זאת יצא חידוש, כי הנה דבר פשוט וברור הוא שהסייעתא דשמיא הטמונה בתשובה ניתנת רק למי שעושה תשובה על פי דרכי התשובה. שעל ידי שהולך בדרכי וגדרי התשובה, מקיים בכך מצות תשובה, אשר הובטחו בקיומה לסייעתא דשמיא ממעל ורוח טהרה ממרום המושפעת לשבים. והיות ומדרכי התשובה היא ללכת בצעדים מדודים ובקבלות קטנות ובשינוי מזערי כחודו של מחט, על כן אין אדם זוכה להבטחת "ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם" אלא אם אכן עשה תשובה ושינוי כחודו של מחט, אך מי שבחר בתשובה דמיונית של מהפכות וקפיצות ודילוגים שקסמם מתפוגג באחת ללא להותיר כל זכר ורושם בנפשו, אינו זוכה לסייעתא דשמיא המובטחת לשבים בתשובה.

שבעים שנה בעשרה ימים?

אנו נמצאים בעיצומם של ימי התשובה. ימים גדולים ואדירים שבהם יש לנו את הכח להעפיל מעלה ולזכות למחילה ולכפרה. ומשכך נפתח בשתי שאלות: הראשונה, האם תשובה היא דבר קל או קשה? והשנייה, האם תשובה דורשת שינוי?

ולכאורה התשובות לשאלות אלו סותרות זו את זו. כי מחד ודאי שתשובה היא דבר קל ולא קשה, שכן הקב"ה רחום וחנון ודרכו שאינו בא בטרונא עם בריותיו, וסלל בפנינו דרכי תשובה בנקל על ידי וידוי וחרטה וקבלה לעתיד. וכפי שמסר בזמנו מרן החפץ חיים זצ"ל לרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן טרם צאתו לדרום אפריקה שיאמר ליהודים תושבי המקום שתשובה היא דבר קל, מתוודים מתחרטים ומבטיחים שלא לעשות זאת שוב והתשובה מתקבלת.

מאידך גיסא, פשוט וברור שתשובה דורשת שינוי, ואם כן היא אכן דבר קשה, שכן שינוי הוא דבר קשה, מאד קשה. קשה להשתנות, קשה לתקן מידות, קשה לשבר הרגלים, וכל כך צריך לעבוד ולהתייגע כדי לשנות חלקיק מזערי של מידה מגונה הנטועה בנפש האדם או בקצות דרכיו והנהגותיו.

זאת ועוד, שבכל שנה ניתנים לנו החל מראש חודש אלול ימים מסוגלים לתשובה ולכפרת החטאים, ובפרט עשרת ימי תשובה שבהם התשובה רצויה ומתקבלת ביותר. אך האם באמת מצפים מאיתנו להשתנות ולהתנתק מכל החולשות שלנו בתוך זמן קצר ביותר של ארבעים יום או עשרה ימים? הרמב"ם הרי כותב שתשובה היא לא רק על המעשים אלא גם על מידות רעות, וכיצד יתכן לתקן בתקופה כל כך קצרה מידות שהאדם לא מצליח לתקן במשך עשרות שנים???

קסם של תשובה

ב. הבה נודה על האמת, זה לא רציני ולא מציאותי לחשוב שתשובה היא איזה קסם שבכוחו אנחנו מתהפכים לגמרי במהירות ובבת אחת ומשתנים לחלוטין ומתנתקים מכל טעויות העבר. תפיסה שגויה זו עומדת בעוכרנו והיא היא הגורמת לנו מדי שנה לחזור לממדים הטבעיים שלנו לאחר שחולפת תקופה זו, וכי למה לא? אם אפשר "להשתנות" בבת אחת, אפשר גם לחזור למה ולמי שהיינו בבת אחת. זוהי לא תשובה. זוהי לא דרכה של תשובה. תשובה זה לא "הכל או כלום לא". תשובה זה לא זבנג וגמרנו. אז מה היא כן? הקב"ה לא דורש מעבר למה שאנחנו מסוגלים באמת, ובסך הכל מבקש מאיתנו לזרוע גרעין קטן של שינוי, קבלה אחת קטנה ומדודה, לא בגדולות ולא בנפלאות, משהו ישים ומציאותי, אך עקבי ורצוף ורציני הנעשה מתוך התמדה ודביקות במטרה.

שלמה בן יחיא ז"ל ע"י גלעדי
שלמה בת לאה חיון ע"ה
אלברט בן מרסל חורש הי"ד
ישראל בן בתיה קוש ז"ל

טובה בת שמחה ע"ה ע"י חילייהו
חיים בן מנדל והניה אוקסנהורן ז"ל
מני בן שרה הניה ז"ל
ראובן בן ריבה גולד ז"ל

יובל בן מזל ורד משה ז"ל
אברהם בן גרסיה עמריליו ז"ל
יוסף בן ששיה חכמון ז"ל
שלמה שולמית בת שלמה כורש ע"ה

ר' בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרה בת רחמה ע"ה
ר' שלמה בן טאוס ז"ל ♦ נאזיה בת תאגיה ע"ה
אהרן בן יחיא ז"ל ♦ רחל בת סאלחה ע"ה
יחיא בן טלאת ז"ל

אחד מידה שנדרשות שנים רבות כדי לעבוד עליה ולתקן אותה אם בכלל. אלא כונתו שנכיר בכך שאנו לוקים במידה זו, ונקבל על עצמנו איזו שהיא קבלה קטנה אך יציבה שנעמוד בה בעקביות ובמשך הזמן היא תוביל אותנו לתיקון המידה או על כל פנים חלק ממנה.

מסע של שינוי

ו. ויש בדברים אלה עידוד רב. האדם בתוך תוכו יודע את האמת, וגם זוכר את העבר ואת הנסיגות שלא צלחו כל כך להתחזק ולהשתנות, ומשכך הגם שהוא מתאמץ לשוב ולשפר מעשיו ניצב לפתחו אתגר אמיתי להאמין במה שהוא עושה ולהאמין שתשובתו תעשה פרי ותצמיח שינוי.

לא זו הדרך ולא זו העיר. הגיע הזמן שנבין ונפנים שמה שנדרש מאיתנו בסך הכל הוא שינוי קטן וצעדים מדודים ועקביים. נתחיל ב"ה בימים אלו מסע של שינוי שראשיתו כעת בימי התשובה, והמשכו במהלך ימי השנה שבהם נשאף ונשתדל לשמור על הקבלות הקטנות שקיבלנו בדברים שאנו חלשים בהם, ונפתח בהם פתח כחודו של מחט, שבזכותו יפתח בפנינו אבינו מלכנו פתח כפתחו של אולם.

דרשת שבת תשובה

דרשת שבת תשובה מפ"י רב הקהילה שליט"א
תתקיים א"ה בשבת קודש בשעה 18:45

המעוניינים להשתתף בקניית פתיחת ההיכל

ביום הכפורים (בתרומה חד פעמית),

או בהזכרת נשמות במעמד אמירת כל נדרי יפנו

בטל' 054-2637798 ניתן לתרום בנדריים פלוס

ולכן אדם כזה מפסיד בכפליים, גם מצד שהתשובה שלו איננה מחזיקה מעמד והוא לא משתנה, וגם מצד שאין לו עזר וסיוע מן שמיא להצליח בתשובתו. וזהו ההסבר למציאות המצערת שרבים מאיתנו חוזרים לכמות שהיו בחלוף הימים הנוראים, כי לא השכלנו ליצור תשובה כחודו של מחט, עקבית וקבועה ורצופה.

ובנוסף לכך ודאי שהיצר הרע שמח בתשובה כזו, למרות שבמבט שטחי נראה שהוא "סובל" מזה שהאדם נהפך בבום אחד למישהו אחר, אך הוא בעל נסיון ויודע שתשובה מדומיינת כזו לא תחזיק מעמד הרבה זמן. ומאידיך הוא חושש הרבה יותר מקבלות קטנות וצעדים מדודים שמובילים לשינוי גדול.

ה. ונמצא שהתשובות לשאלות שפתחנו בהם לא רק שאינם סותרות זו לזו אלא משלימות הן אחת את השניה. שכן ברור שתשובה דורשת שינוי, אך השאלה היא על איזה שינוי מדובר. רבים סבורים שזהו שינוי שקרי שכביכול נהפך האדם על ידו בין רגע למישהו אחר. אך האמת היא כפי שהתבאר שהשינוי הנדרש במצות תשובה הוא שינוי קטן ומזערי בדוקא, שהאדם מתמיד בו ונבנה על ידו, ומתעלה במשך חייו ממדרגה למדרגה על ידי רצף עקבי של שינויים קטנים, שבבוא העת יהפכו לשינוי אחד גדול ואמיתי.

וכשהרמב"ם כותב שצריך לעשות תשובה על מידות רעות, אין כוונתו שנשקר את עצמנו ונחשוב שיש בכוחנו לעקור ביום אחד וברגע

"ברכת השנה"

קנה לך זכות ליום הדין וזכה בברכת השנה הנאמרת

מדי שבת בבית המדרש "דרכי תורה" שבו מתקיימת

פעילות תורנית ענפה במשך כל ימות השבוע.

לזכייה בברכה חייגו: 054-2637798

ניתן לתרום בנדריים פלוס

זמני התפילות והשיעורים בבית הכנסת ובית המדרש "דרכי תורה" (רח' ח"י"ש 12 רחובות)

בס"ד פעילות תורנית ענפה במוסדות "דרכי תורה"

שבת תשובה - פרשת האזינו

מניין פלג המנחה- 17:00

מנחה ערב שבת- 18:10

שחרית (קרבנות):

מניין נץ- 5:40

מניין מרכזי- 8:15

מנחה מניין א'- 13:30

שיעור הלכה- 14:00-16:00

תהלים לילדים: 15:30

שיעור גמרא והלכה- 16:00

מנחה מניין ב'- 17:00

דרשת שבת שובה- 18:45

ערבית מוצ"ש- 19:10

התרת נדריים- 12:00 (עזרת נשים פתוחה)

סליחות- 12:30

כולל ערב לבעלי בתים "חזון עובדיה" ע"ש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

שיעורי תורה מפ"י הרב ראובן גולן מדי ערב ב- 20:15.

◆ יום א'- הלכה ואגדה מעניינת דיומא.

◆ יום ב'- הלכות שבת למעשה (מלאכת מבשל).

◆ יום ג'- "סמיכת חבר" תוכנית ללימוד הלכה לבעלי בתים עם מראי מקומות סיכומים ומבחינים בהכוונת הראש"ל הגאון הרב שלמה משה עמאר שליט"א. (הלכות קידוש).

◆ יום ד'- יסודות העיון השיבת-י שיעור גמרא עיוני בעמוד היומי (מסכת שבת).

◆ יום ה'- אור החיים הקדוש על פרשת השבוע.

פרנס השנה: ידידנו היקר והנעלה ר' אברהם בן לונה טובול הי"ו לע"נ

רחמים בן זוהרה ז"ל. יזכה ה' ברוב נחת והצלחה מכל יוצאי חלציו, ובבריאות איתנה ונהורא מעליא ופרנסה טובה, ויבורכו הוא ובני ביתו בכל הברכות הכתובות בתורה.

מסעודה בת עישה אמסלם ע"ה ע"י נזרי
עדה מסעודה בת סולטאנה מלכה ברנע ע"ה
אברהם שלום בן רחמה כתון אברהם ז"ל

עזרא בן ראובן כהן ז"ל
יקוט בת מרים דהן ע"ה
חנה בת עישה נזרי ע"ה
שלמה בן פריחה נזרי ז"ל